

БРАТСТВО

ОБЩЕСТВЕННО-КНИЖЕВЕН ВЪСТНИКЪ.

Въстникътъ „Братство“ излиза два пѣти — на 1-й и 15-й день — презъ месеца.

Цената, предплатна, за всѣкаде, с:

За година . . . . . 10 лева

„ шестъ месеца . . . . . 6 „

За по-лесно изплащане предплатата, отъ работниците, еснафътъ, отъ писаритѣ и отъ ученицитѣ се приема да и внасятъ въ срокове, като, при началото на всѣко тримесечье, даватъ по 3 лева; ала тримесечия спомоществования нема.

За настоящицитѣ се отсѣзва десетъкъ.

Порѣчки за въстникътъ не се приематъ никакъ, освенъ придружени съ предплатата.

Всичко, що се отнася до в. „Братство“, изпраща се направо до уредника-издавача му.

Разправи и дописки, които отговарятъ на програмата на въстника, се приематъ и обнародуватъ съ благодаренье, но писачитѣ имъ, въ всѣки случай, трѣбува да си обаждатъ ямената въ уредничеството. Не-обнародванитѣ разправи не се връщатъ.

За засебни известия се плаща 40 отот, за цѣро обнародуване; за подирнитѣ се взема на половина.

ЕДИНЪ БРОЙ СЕ ПРОДАВА ЗА 50 СТОТИНКИ.

Брой 7.

Руссе, 1 Ноемврий. 1881.

Год. I.

СЪДЪРЖАНЬЕ: — Правителственитѣ заеми и чуждитѣ капитали за насъ. (Свършекъ.) — Наши работи. — Правителствени разпорѣжданиа. — Отъ чужбина. — Политическа хроника. — Жалба. (Отхитворенье.) — Джемъ Авраамъ Гарфилдъ. (Продълженье отъ 5 бр. и свирскъ.) — Нови книги. — Всѣкакви. — Подарки. — Отъ управничеството. — Извѣстия.

Правителственитѣ заеми и чуждитѣ капитали за насъ.

(Свършекъ).

III.

Въ говореното си у своята разправа, до тукъ, ние казахми, каквото имахми да кажемъ, за то колко е нужно и оправдателно — правителството ни да прави заемъ, при намѣруванъето, въ което сми, и, вървувами, то е достаточо за да убеди всѣкиго, да-ли единъ правителственъ заемъ у насъ си има нѣ токо мѣдето, ами до-ру и приликата.

Но да речемъ управата на нашата земя, като нема нужда, не ще поиска да направи и да се заплетѣ въ заемъ, а за доброто и удоброчестеньето на своитѣ го-еподаре — държавенитѣ, може да желеае да отетжни на чужди капиталисти да влѣ-затъ въ държавата ни — въ нашия домъ — и да „експлоатиратъ“, т. е., да раз-работватъ всѣкаквито скришни и нескришни богатства въ нея, за да се докарува отъ тѣхъ полза. Може то да иска да до-

аволи и да направи „възможнитѣ улесне-ния“ отъ своя страна, тия капиталисти да отворятъ всѣкакви заведения за произве-жданье по-вече богатства и леснотии и прочая и прочая, и тѣй да се сдобиемъ съ десетини рудници за вжглица, за всѣ-какви мадеми, начни отъ грававото же-лѣзо, па до лекавото злато и сребро, и да се „снабдимъ“ съ всѣкакви фабрики и разни „промышленни заведения“ и дру-ги такива.

Ние ще да се спремъ за да разгледами — да-ли това, така направено, би било до-бро и полезно зарадъ насъ.

Предварувами да кажемъ и „търже-ственно“ да обявимъ, какво ние нѣ само че не сми срещу знамиране богатствата, що се криятъ въ пазвитѣ на наша-та земя, но и наонаки, най-горещо же-лаемъ — тѣ да се извадятъ и употре-бятъ за въ полза всѣкиму, та най-повече намъ-си. Ние исками нашата земя да из-карува вжглица и за горенье, и за про-данъ, та съ паритѣ за тѣхъ да си сдоби-вами други потрѣбности, каквито ни лип-суватъ; ламтимъ да се вади желѣзо и други скжпи мадеми, за по-трайното и по-евтиното правенье нашитѣ сечива и други работнишки потрѣби, па да продадемъ и на другитѣ, за да си иматъ и тѣ за тѣх-нитѣ потрѣби; тѣглимъ да се колае злато и сребро, за да си правимъ и ние ра-

боти за салтанатъ, но по-вече да ги продаваме на другитѣ и да богатеятъ съ тѣхъ, а ние въ замѣнъ да купуваме и да богатеемъ съ истинскитѣ потрѣби и сгодности, каквито сами не знаемъ да си правимъ: — искаме всичкото това, па и голѣма воля имами да видимъ процъветнала и у насъ промишлеността, искуствата и занаетитѣ; ние би се радувале да имами фабрики за всѣкакви нѣща и потрѣби, заведения за икаруване платове за облекла, работи за покжщнина, нѣща за наслаждения. Радуваме се, желяемъ, искаме всичкитѣ тия хубави и нуждни нѣща, но какъ? Нещеме ние тѣхъ да ни икаруваатъ чужди хора съ свои капитали, — то и сега пакъ тѣ съ тѣхнитѣ си пари ни даватъ вситѣ тия „удобности“ и потрѣби; но искаме, всичкото това да си изкаруваме съ наши-си пари и капитали, за да си остава богатството у насъ — та за това и не бихми били сговорни да се дадатъ правдини и олеснения на чужди капиталисти да правятъ макаръ каквото щатъ промишлено тукъ, въ нашата земя, у нашето огнище.

И — кажете, покорно ви молимъ — ако чужди капиталисти или компании отворятъ у насъ фабрики, ще ли купуваме ние кибритътъ по-евтино отъ 3-тѣ кутии за 20 пари и преждата 15, а нѣ 20 и 25 гроша оката? Ще ли вземами читовите и америкамитѣ нѣ по 2 гроша и по 50 и 60 пари, а по 20 и 30 пари аршивътъ? Ще ли пазаруваме захаръта нѣ по 6 и 7 гроша, а по 4 и 5 или сапунътъ нѣ по 4 и 3 гр. оката, а по 100 пари и 2 гроша? итнт. итнт. Отидете, кадето щете, макаръ дето на всѣка крачка ще срещнете фабрики и заводи, и ние ще видите, че въ тия честити страни не е по-евтинъ, отъ какъто е у насъ, нито кибритътъ, нито преждата, не читовитѣ и америкамитѣ, нито захаръта и сапунътъ, нито нищо, па дору можете срещна и по-скжпо. Ние би желале фактически да ни докаже нѣкой претивното.

Е тогасъ, ако е тжй, за такъвъ бѣсъ ни сж фабрики у дома, като ще бжде все

едно ха у тѣхъ, ха у насъ? Доброто мигаръ ще бжде туй, че въ нашата атмосфера ще се дими фабриканскій димъ, а още по-доброто, ако искате, ще е това, че въ насъ ще се образува *пролетариятъ*, т. е. сиромашия, и то сиромашия таквази, която мре изъ улицитѣ отъ гладъ, студъ, болести и нечистоти, и каквато, слава Богу, ние тукъ още не сме доживѣли. Какъ става сиромашия отъ фабрики, и именно отъ фабрики, тука не му е мѣстото за разправяне, ще кажемъ само, че милиони хора тѣглятъ най-сетни сиромашия, най-голѣми неволи отъ тия фабрики, на които господаре сж единъ или нѣколкома голѣми капиталисти, и — сега свѣта отива на туй, тая сиромашия, т. е., работницитѣ да взематъ фабрики, а като тѣ работятъ, тѣ и да печелятъ отъ тѣхъ. — Ето такъвъ берекетъ, — хиледи сиромаси, които да нематъ какъ да се прехранятъ — би ни донесли фабрики и заводитѣ отъ чужденци и съ чужди капитали. Какво прочее разбирами отъ туй? Това облага ли е, добро ли е: всичко по вехтата цена, хиледи крайно сиромаси и смуканье нашитѣ работнишки сили и нашитѣ пари, за да се сипятъ по удоволствия и други празности и прѣскания изъ европейски балове, театра, цареки угощения и прочее: това е то всичката му облага, за насъ отъ фабрики съ чужди капитали и — пржждума му облагата тогасъ.

Да, експлоатиране рудницитѣ и отваряне фабрики у насъ ние разбирами, но какъ? Нѣ тѣ да се дадатъ въ ржцетѣ на чужди капиталисти и милонисти компании, па нѣ и на наши-си капиталисти, защото всичкитѣ голѣми капиталисти по свѣта сж една стока, а инакъ — въ своята промишленность да зафанемъ тжй, къмъ какъто отива днесъ и скоро ще го стигне цѣлий свѣтъ, сиречь, експлоатираньето рудницитѣ, отваряньето и разработваньето фабрики и заводи и др. т. да го има въ ржцетѣ си самъ народа — производителнитѣ сили, работницитѣ. Нека да се направи народа самъ да състави дружества съ акции, като всѣки вложи по

известно количество пари, да се направят капиталите и съ тях да се стъпи въ работа, — грамадни капиталите на zaseбни лица тукъ да нематъ работа. Така, печалбата ще се дѣли помежду народнитѣ дружества, и нашата държава, само по тоя начинъ, не ще види и не ще я сполети онзи „разгромъ“, когото отчѣкува всичкитѣ индустриални държави по свѣта. Дойдатъ ли обаче чужди капиталите да работятъ у насъ, или даде ли се макаръ и на наши zaseбни капиталисти да правятъ фабрики и други експлоатации, следъ страшний гладъ и сиромашия, която има да настане верѣдъ народа, въ работническата маса, ще удари часъгъ и на *социалната революция* и — ето пакости, които изказуване и изплащане не ще да иматъ.

Ако правителството е турено за да нави държавата отъ зло, което е настанало, или което грози да настане, то трѣбува, по длъжностъ, искаме да кажемъ, по позоване, трѣбува да е далековидно и да предвижда и взема мѣрки отнапредъ, за да отстрани веѣко зло, което грози държавата. Не разбираме ние полумѣрникитѣ, които не сж въ състояние нищо да еторятъ, не разбираме отнапредъ да се взематъ мѣрки съ отнемане политическитѣ свободи, свободитѣ за говорене и за сдружаване и правдинитѣ за смѣса въ правителственитѣ работи; каквото ще да се прави, ако щатъ и звездитѣ да енематъ, дѣлата отиватъ по историческия си ходъ къмъ своитѣ сетнини. Гладътъ и сиромашията не вижда отпреди си закони и кодекси, па нито жандарми, не солдати, не царь, нито топове и байонети; човешкитѣ потребности не знаятъ — *чѣскай*, а панъ и човешкиятъ разумъ, всячко бжрза и отива къмъ удовлетворение, който се мжчи да спре тоя ходъ, той е който ще испати. И — казуваме пакъ ние — правителството, отъ сега трѣбува да предвари ония сетнини, които по цѣлий свѣтъ ще заприличатъ на «второто пришествие», по своята страхота, по своитѣ ужасъ; то трѣбува да превари да не стане и у насъ каквото има да стане въ по многото дър-

жави; а ако оно има това на умъ, то — ние ще си го речемъ отворено — *то трѣбува да бжде правителство социалистическо* и да гледа да се не съерѣдочаватъ капиталите въ едни ржце и следователно благуването само за едни, а длъжно е да внимава богатството да бжде равномерно разпредѣлено — да нема едни много нахранени, твърде облечени и съ преспорни охолности, а други да нема какво да ядатъ, какво да облекатъ и да нема да ерѣбнатъ чаша ракиица преди да заловятъ работа. По тази посока ако се държи, — а ако то е умно, далековидно и добронамѣренно трѣбува да се държи — то — нашето правителство — предъ видъ за опазуване държавата и народътъ ни отъ веѣко зло, каквото рано-късно може да го сполети, то, казуваме, е длъжно да не допустне чужди капиталисти или компании да влѣзатъ и откриватъ дѣйствиата си у насъ, а трѣбува да насърчи, па дори и да вземе предназначането за *народни акционерни дружества*, които да взематъ на себе експлоатацията рудницитѣ и отвариането фабрики и заводи. За да могатъ же напредъ така въздигнатитѣ тия промишлени заведения и да не пропаднатъ отъ чуждата конкуренция, народната управа — т. е. *правителството* — *трѣбува да наложи по-голѣми цюмрюци на ония и стоки, които чужди у насъ се произвождатъ*, а за чужди капиталите и за коцесии никого да не помисли.

Ние свършуваме своята разправа съ пълно убеждение, че никому не се е зловидѣло, отъ това що изложихми въ тритѣ нейни глави. Не бѣ нашата омисель да нададами не военни, не чиновници, не капиталисти, нето правителство, — всички еми членове отъ единъ народъ, съ който взаимно се хранимъ — ние хранимъ него и той храни насъ — и сжществуваме. Но предъ насъ стои общото дѣло, а предъ това общо дѣло ние трѣбува да забравимъ огдѣлноститѣ. За да се запази здрава народватата снага, трѣбува да се чува отъ зараза, а чиста нравственна и материална зараза за нея е сложното чиновничество и много-

бройната войска, зараза сж фабриктѣ и заводитѣ на частни капиталисти съ безчетната сиромашия, която тѣ създаватъ и — ние трѣбува да се пазимъ, и да не правимъ заеми, зараза връхъ зараза, за поддържане бюлюци безполезни чиновници, да не виками чужди капитали и милиони, а да се стѣгнемъ и сами отъ себе си да си създадемъ добро икономическо (поминъчно) положение, като пестимъ народний трудъ и го употрѣбюваме за производителна и полезна работа. На страна земитѣ за покриване издържанъето безполезни чиновници и още по безполезни правителствени уреждувания, далечъ чуждитѣ капитали, които, като чума, изтребуватъ народното богатство — пестенъе и наши капитали съ нашъ трудъ: това ний, трѣбува да диримъ и гонимъ.

НАШИ РАБОТИ.

Изъ много вѣстници пишатъ и телеграфиратъ отъ София, че въ насъ се говори за промѣни въ министерството. Князьтъ, като направи преврата съ помощта на консерваторитѣ, сега билъ склоненъ да привлече въ управленъето либерали; но най-личнитѣ отъ тѣхъ се намиралъ въ Источна-Румелия.

— Отъ Сливенъ пишатъ до „Независимостъ“, че главний тамкашенъ съветъ, презъ туй си събиране, отпсутналь 500 лири за издаванъето окржженъ вѣстникъ и 50 лири — за единъ алманахъ. Това дѣло на почитанийтъ тойзи съветъ заслужува най-голѣма пофала и препоржка.

— Наший министръ за правосѣдъето, г. Теохаровъ, пишатъ русекитѣ вѣстници, отишелъ въ Петербургъ съ омисель да се запознае съ русекото сждопроизводство и да покани русеки млади правници (юрюсти) за служба въ българекитѣ сждебни уреждувания.

— До „Дайли Неусъ“ пишатъ отъ Виена, отъ 10 Окт., че близо до София (за вѣруване, въ Радомиръ р.) станало надраво сблжекуванъе между войскитѣ и

народа. Нѣкои си чиновници утаили 17,000 Фр. отъ събранитѣ давания, а властитѣ настоявале за повторно изплащанъе тия пари отъ населенъето. 80 души имало запрени.

— Школитѣ за народа въ Пловдивъ, пише „Филипуполисъ“, се умножаватъ. Най-много се посещава председничествуваната отъ г. Тонджорова, членъ отъ протестантската миссия. Една друга такава школа, съ название „Ученолюбиво Дружество“, скоро ще се отвори.

— Министрътъ за просветенъето, г. Иречекъ, казуватъ, отишелъ въ Виена за да избере професори за въ България.

— Изборитѣ гласнитѣ за избиранъе членове за въ държ. съветъ, въ града ни, се извършиха въ Недѣля, на 25 Окт., безъ особенъ шумъ и глжчка, съ изключенъе тия отъ Голѣмий Варошъ, дето, благодаренъе на явната агитация отъ страна на чиновника, г. Коста Мариновича, председникътъ на рус. окр. съветъ, станаха коджа голѣмички препирни. Една отъ турекитѣ махали, ако се не лѣжемъ, Караали-Махалеси, не поиска да избира. — По-многого гласни сж отъ народната страна. Това неблагодарило новий съставъ на градский ни съветъ, и за да смали, види се, съ нѣщо бройтъ на такивато гласни, „касирало“ двама отъ тѣхъ, избрани отъ Гердапа, защото тѣ не биле били отъ тая махала. Попита се въ София за правдоподобността на тая „касація“ и получило се отговоръ, че я нема; двамата немиле на градский съветъ гласни си приеха пълномощията. Поискале да онищожатъ избора и на друго почитано лице, което живее въ Орѣхово, но е гражданинъ отъ Руссе; попитале въ Орѣхово, да ли н. м. не е записанъ тамъ въ избирашкии списекъ, отговорило се, че не е записанъ, но избранъ е за кметъ тамъ, — и тука не изпадна. И тжй, бройтъ на гласнитѣ отъ множината, т. е., отъ народната страна остана непокжтнатъ.

— Изъ Добруджа пишатъ до „Българинъ“, че влашкото правителство веке пратило Власи учители по българекитѣ

добруджански села. Учителският съборъ, що се тъкмѣше да стане, отъ неполучване на време призованитѣ си писма, поканенитѣ не дошли; съборътъ се отложилъ за Димитров-денъ, но и за тогасъ, дописникътъ се съмнява, че ще идѣли, защото се зафанало да се говори, че ако се съберѣме цѣли да навлекатъ отгоре си гнѣвътъ на правителството. — Това не прави честъ на добруджанскитѣ учители.

— Въ Варна се направи едно прошение до минист. за вжтр. дѣла, подписано отъ 650 души Варненци, Българе, Гърци и Ерменци, въ което се оплакуватъ отъ голѣмото наводнение синове израилеви изъ Българско, особено въ Варна и около. Дописникътъ отъ тоя градъ на „Българинъ“ дава доста любопитни познания за нерастянѣто на Евреитѣ въ нѣкои околни градища и въ Варна. Така той пише, че до войната въ тойзи подирний градъ имало само 60 челяди, а днесъ — по-вече отъ 300; Правадия имала до него време 30 челяди, а сега — 80, съ едно трикласно училище и трима учители. Въ Пазарджикъ изпреди биле само 2 (две) челяди, а днесъ — 116. — Варненци искатъ „да се спре нашествѣто на Евреетѣ, които видимо се впиватъ въ тѣлото на Българина и като поразити му изчерпватъ крѣвта и всичкитѣ жизненни сили“.

— Причината за бжркостиитѣ въ Габрово биле изборитѣ за градскитѣ съветъ, които се повториле цѣли шестъ пжти, защото Габровчене не избирале хора, каквито искале двама-трима чорбаджии и съ тѣхъ севлиевскитѣ управители; между това гражданитѣ избрале пакъ свои си хора, къмъ които иматъ вѣра и обичъ.

— Шумненскитѣ дописникъ на „Славянинъ“ пише много добре и за шумненскитѣ села, Салманово и Дивдѣдово. За първото, населено съ 150 кжци, се казува, че имало хубаво, ново училище, съ 130 ученика, за приходъ на което купиле и една градина; селянетѣ биле твърде сговорни помежду си. „Хубавото и веселото“ пжкъ село Дивдѣдово, което

има 150—160 кжци, забелѣжително по трудолюбѣто а още по-вече по ученолюбѣто на жителитѣ си, училищниятъ му бюджетъ, при всечко че градъ билъ всичката жетва, достигалъ 13—14,000 гроша; имало двама учители и една учителка и добъръ свещеникъ. Въ Дивдѣдово е учителствувалъ Дѣдо Блжсковъ, покойний му синъ Димитръ; това село е родило Маринча Бенли и храбритѣ загиналь поборникъ за нашето освобождение, Панайотъ Воловъ.

— Завчера, на 30 Окт., въ пощенската кантора, изъ пликветѣ, полицията търсѣла в. „Независимостъ“ и, както казуватъ, намѣрила единъ. Такива търсеня и, то се знае, намираня станале и въ столицата, а може и по други мѣста. — Това е пресилуване недопренността на писмата и телеграфитѣ, която недопренностъ е осветена отъ конституцията. Наистина срамота е, нашето конституционно правителство да върши работи, които не е вършило, та, вѣрувамъ, и сега не върши нито турското правителство.

— В. „Славянинъ“ явява, че жителитѣ въ с. Гебедже (Варненско) си отвориле читалище, съ название „Напредкъ“.

— По темно вечеръ, часътъ по 5, се срещатъ да се връщатъ ученицитѣ отъ тукашното първоначално варошко училище: това е, види се, сетнина отъ пестянката, введена тази година въ руссенскитѣ училища отъ общината — единъ учителъ да предава на две отдѣления, съ по 80 — 100 ученика. Но многото държане въ класветѣ дребни ученици е твърде вредно за тѣхъ.

— Пжтници разказуватъ, че се правѣло шосето отъ София презъ Берковица, за въ Ломъ Често по край тоя пжтъ се срещале дъчени колиби, като цѣли села; работницитѣ биле все Нѣмци. Характеристическото въ това правене е туй, че шосето е едвамъ зафанато отъ единий край, а презъ цѣлий пжтъ сж съборени всичкитѣ мостове, тжй щото съобщенѣто става съвсемъ мжчно. Къмъ Пирдопъ нейде се намислило да се прави

моетъ; дето щѣли да се турятъ темелитѣ, зафанала да се черпе още презъ Юний месеца водата, но, о чудесе! тая вода не се е изчерпила и до днесъ, — а паритѣ съ торби се синятъ.

— Новий съставъ на тукашния градск^и общински съвѣтъ, на чело съ г. Иваница Симеонова, счелъ за потрѣбно да направи промѣни въ служницитѣ при тоя съвѣтъ, и то по причина на тѣхната „неблагонадѣждностъ“. Извадиле до сегашний секретаръ и комисаритѣ, които слугуватъ, и най-честно, още отъ времето на първото отваряне градеки съветъ въ Руссе. Разбира се, че тия честни службаше ще да се замѣтятъ или съ слугитѣ, или съ роднитѣ, или съ приличнитѣ и *уйгунъ* по почтенността си на кмета и на неговитѣ другаре. И—града ще успѣва и ще напредва. Тѣшко-си и горко!

— Едно събрание отъ тукашни граждани реши да се отвори отново руссенското, затворено още презъ войната, читалище „Зора“. Единъ отборъ се избра за записуване членове основатели и за начертане уреда за читалището. Къщата, дето ще се помѣстя то, е вече условена. Първото събрание отъ читалищнитѣ членове ще трѣбува да стане следъ единъ или два дни.

— Отъ Македония еж приети извѣстия, че главната причина за покатоличването Българитѣ въ Гюмюрджина билъ воденский фанариотеки владика, който искалъ отъ народа незаконни давания и кога тѣ му отказале, то той се разпоредилъ да имъ затвори черквата съ турски солдате.

— 20-тѣ души, които, при изборитѣ отъ Руссенский Окржгъ, спечелиха най-много гласове за кандидате за членове отъ държавний съветъ съ следнитѣ господа: Икономовъ (съ 372 гласа), Балабановъ (317), Юрданъ Теодоровъ (312), Стоиловъ (302), Евлогия Георгиевъ (300) Григоръ Начовичъ (293), Георги Теодоровъ (293), Даскаловъ (288), Грековъ (287), Д-ръ Минчо Пачевъ (268), Желъзковичъ (260), Д-ръ Калевичъ (259),

Василь Поповъ (246), Д-ръ Петровичъ (243), Д-ръ Вълковичъ (237), Бурмовъ (229), Д-ръ Атанасовичъ (228), Ив. Моравеновъ (209), Пенчовичъ (135), Стойчовъ (103), Климентъ Браницкий (81).

Правителственни разпоредения.

Съ указъ, № 845, отъ 2 Октомвр., отрежда се да се уреди при минист. за вжтр. работи длѣжностъ за съветникъ на министерството съ годишна плата 8,000 лева.

— Съ другъ указъ, № 849, отъ 3 Окт., отрежда се, пакъ при същото министерство да се уредятъ две длѣжности за чиновници за особени порѣчки, съ год. плата за дветѣ по 4800 лева. — И съветници съ по 8,000 фр. плата, и „особихъ поручений“ чиновници съ по 4,800 фр. немахми, сдобихми се и съ таквиеъ. Та и защо ни е държава, като немами безчетъ чиновници?!

— Съ указъ, № 853, отъ 3 Окт., отрежда се, да се назначатъ за до едно време, трима доктори да изпълнятъ кариктинна длѣжностъ въ Варна, Каварна и Балчикъ, които да надзираватъ корабитѣ и пжтницитѣ. Отпущатъ се пари и за отваряне временни лазарети-болници. — Тази отредба, какъто се вижда отъ доклада за измолването ѝ, се тури веледствие холерата, която се е появила въ азиатскитѣ скели на Турция.

— Министерството за финанцитѣ праща окржжно, № 11,874, отъ 8 Окт., до митницитѣ изъ княжеството, въ което, съ омисель за спомагане и улеснение търговията, се порѣчува, щото право за статистина отъ транзитнитѣ стоки веќе да се не взема, а да се взема само полупроцентенъ сборъ, който се употрѣблява за поправяне и обдържане пристанищата и кета(?), които се повреждатъ отъ пренасянето стокитѣ; тоя сборъ остава толкосъ, колкото се е вземало преди като право за статистика.

— Съ указъ, № 878, отъ 12 Октомврия, отрежда се да се пущатъ свободно и безъ гюмрюкъ всичкитѣ *источно-румелийски произведения*, за които се има свидетелство отъ мѣстнитѣ власти или общини, че сж тамкашни; такива свидетелства не ще се искатъ за малкитѣ колчевини, които населеньето, дето е край границата, си купува отъ пазаритѣ, за свойтѣ си поминѣкъ; това не ще се пази за тютюня и тютюневи работи, за виното, ракията и други таквизи и за солта — за тѣхъ гюмрюкъ ще се взема.

— Съ указъ, № 862, отъ 9 Окт., отрежда се да се отворятъ отново *околитѣ: Дерманска, Кокарджанска. Балбунарска и Гетевенска.*

— Съ указъ, № 885, отъ 16 Окт., *изборитѣ кандидатитѣ за членове отъ държавний съветъ*, се отрежда да станатъ днесъ, на 1-й Ноемрия.

— Въ 76-й брой отъ „Държ. Вѣстникъ“ е обнародуванъ, одобреный отъ княза, *законъ за настоянничеството*. Ние тукъ ще препечатами първитѣ две глави отъ него, а другитѣ две съ притурката оставяме за въ броятъ си, дето иде. —

Глава I говори за *описуване имота на умрѣлий, за съставяне роднински съветъ и за избиране настояникъ*, както следува: — 1). Щомъ нѣкой стопанинъ се помине, ако е оставилъ сжщъ свой-си имотъ и има наследници, които липсватъ отъ тукъ или сж непълноврѣстни, или пжкъ не сж вредни да управляватъ сами себе си и да се грижатъ за интереситѣ си, тутакси роднинитѣ или съевдитѣ му явяватъ за това на кмета, който незабавно натѣкмява да се опише всичкийтѣ мѣстливъ и немѣстливъ имотъ на умрѣлийтѣ. — 2). Следъ описуването, колкото книги, документи, записи, готови пари и скжпоцевни нѣща се намѣрятъ, запечатуватъ се въ здравъ санджкъ или въ безпремеждлива стая и се пазятъ така до избираньето настояникъ. — 3). Описуваньето и запечатуваньето имота става отъ кмета или другаря му предъ всичкитѣ пълноврѣстни кжщци и

четирма най-близки роднини на умрѣлийтѣ. — 4). Кжщнитѣ отговарятъ за всеко скрито или загинало нѣщо отъ описаний имотъ. — 5). Вжтре въ една недѣля отъ деньтѣ на описуваньето, за вѣренъ преписъ се изпроважда отъ общинското управление до мировий сждия, който нѣ по-дълго отъ една недѣля, следъ приеманьето му, свиква най-близкитѣ роднини и приятели на покойнийтѣ за съставяне *роднински съветъ* и за избиране *настояникъ* надъ непълноврѣстнитѣ. — 6). Роднинский съветъ, освенъ врѣстнитѣ домашни, състои още и отъ петима други членове, които се избиратъ измежду най-близкитѣ роднини или приятели на покойнийтѣ, ако четѣтъ на роднинитѣ не достига. — 7). Тутакси следъ съставяньето роднински съветъ, мировий сждия, предъ него, подтвърдява настояника, ако такъвъ има назначенъ по завещаньето отъ покойнийтѣ; ако нема назначенъ, тогава той предлага на роднинскийтѣ съветъ да избере настояникъ изъ благонадѣжднитѣ роднини или мѣстни жители, сговорно съ чл. 2 отъ тоя законъ. — 8). Какъто за съставяньето роднинскийтѣ съветъ, така и за избираньето настояника надъ непълноврѣстнитѣ, мировий сждия съставя актъ, който се подписува отъ всичкитѣ, които сж биле тукъ, и тоя актъ се пази въ канцеларията на сждебната околия.

Глава II говори за *кой може да бжде настояникъ и членъ отъ роднинский съветъ*, както следува: — 9). Настояничество трѣбува да прави веѣкий (то е обществена повиность). — 10). Никой гражданинъ, който не е роднина и сватъ на непълноврѣстний, не може да бжде натоваренъ съ настояничеството, освенъ ако въ разстояние отъ 20 километра (около 4 часа пжтъ) не се намѣрятъ роднини или сватове, на които би могло да се възложи настояничеството. — 11). Настояници и членове отъ роднинский съветъ не могатъ да бждатъ: 1-о) непълноврѣстнитѣ, освенъ бащата и майката; 2-о) чуждитѣ подданици; 3-о) женитѣ, освенъ май-

ката и бабата; 4-о) оня, който е билъ въ разпръ съ родителитѣ на нещълноврѣтний или има закачки въ интереситѣ на подирний; 5-о) осждений на тѣжко или на ерамно наказаньеи 6-о) несъстоятелнитѣ и развратнитѣ. — Забелѣжка: изброенитѣ въ тойзи членъ причини струватъ и за отстраненъе веке настанени настояници и членове отъ роднински съветъ. — 12). Бащат апревъ цѣлото траянье на женитбата е управникъ надъ вситѣ имоти на своитѣ нещълноврѣтни деца. Той е отговоренъ само за цѣлостта на тия имоти, но съ доходитѣ отъ тѣхъ той може да разполага за поддржанъе цѣлата си челядь. — 13). Следъ смъртъта на едного отъ родителитѣ, настояничеството врѣхъ нещълноврѣтнитѣ се пада по право на преживѣлий баща или майка. — 14). Свободенъ е бащата, съ завещанъе, преди смъртъта си да назначи при преживѣлата майка настояници и сънастойникъ, безъ мненъето на когото тя да не може да навършува никаква настояническа работа. Тоя сънастойникъ, ако не е освободенъ, еговорно съ чл. 17, или отстраненъ, споредъ чл. 10 отъ този законъ, приема настояничеството, споредъ формалноститѣ, както сж изложени въ чл. 7. — 15) Ако при умираньето на бащата, майката бжде неправдна, роднинекий съветъ ѝ назначавя попечителъ, който следъ ражданъето на детето, по право е неинъ сънастойникъ. — 16). Въ случай че майката настояница поиска да се ожени втори нхтъ, роднинекий съветъ, преди повторното оженванъе, събира се и самичекъ отсича, да ли да ѝ се остави или да се отнеме за напредъ настояничеството. — 17). Ведважъ избранъ настояникътъ, не може да се отрече отъ длъжността си, освенъ ако покаже законни причини, каквито се изброюватъ въ членътъ, дето иде. Ако има таквиетъ причини приетжнува се къмъ избирање друго лице. — 18). Законни причини за освобожденъе отъ настояническа длъжностъ могатъ да бждатъ: 1) държавна или общественна служба, съ които би било мжно да се съедини на-

стойническото управленъе и надзоръ; 2) безграмотностъ; 3) иманъе друго настояничество; 4) мѣстоживеянье отдалечено нѣ повече отъ 20 километра отъ мѣстото, дето се е открило настояничеството; 5) сиромашия или болестъ; 6) нѣкакви въ отъ духовни хора, дето се не женятъ.

— Министерството за просветенъето праща окржжно, № 3419, отъ 13. Окт., до окржжнитѣ училищни инспектори, съ което имъ се напомня да гледатъ добре, щото *общинитѣ, особенно градскитѣ, да не харчатъ за своитѣ училища извънъ силитѣ си* и да не се впушатъ, безъ нужда, въ предприятия, които би имъ докарале голѣмъ дефицитъ (ачикъ). Това особенно ставало при съставянье училищний бюджетъ въ градоветѣ, дето се записувале нѣкои доходи не съвсемъ сигурни, отваряле се по-горни класове и сетне немало доста пари за поддржанъе учителитѣ, отъ което подирнитѣ се оплакувале, че не имъ се плаща; — а тия работи трѣбува овреме да се предвидятъ.

— Съ друго окржжно, № 3418, отъ 13. Окт., сжщето министерство пише на инспекторитѣ, че и до сега относкитѣ на училищнитѣ настояничества съ общинекитѣ съвети за училищнитѣ работи като не биле добре разяснени въ наставленията за инспекторитѣ (§ 69), отъ което най-много тѣглятъ училищата, защото, за поддржанъето имъ, настояничествата се облъгале на общинекитѣ съвети, а тия сетнитѣ на първитѣ; за турванъето въ редъ тия, министерството разгласява и обажда, че *отъ сега на таткъ училищнитѣ настояничества сж подъ надзора на кмета и на общинекитѣ съвети, и че тия подирнитѣ, като по-горни, отоварятъ за редовното материално поддржанъе на училищата*. Сжщата отредба е и за българекитѣ училищни настояничества за по селата, дето учебнитѣ работи не сж така напреднале: тамъ грижитѣ на настояничество взема общинекий съветъ, който, измежду членоветѣ си, може да избере отборъ за училищата.

— Съ указъ, № 894, отъ 21. Окт.,

забранява се на всичкитѣ чиновници и службаше, които взематъ заплатата отъ хазната, да се мѣсятъ, както и да било, при изборнитѣ агитации; да правятъ митинги и да се мѣсятъ въ тѣхъ, да правятъ и обнародуватъ прокламации, да държатъ речи въ общи мѣста и да се мѣсятъ въ събрания, които иматъ политическа омисль, както и да влячатъ връхъ изборитѣ; забранява се още за сѣщитѣ да правятъ какои и да било демонстрации за или срещу правителството и юрнитѣ негови чиновници, и въ каква-и-да-е прилука. Които престѣпятъ тая наредба се наказуватъ съ затворъ отъ 5 до 30 дни и явяватъ отъ служба за винаги. Сжденката за това става отъ обикновеннитѣ сждилища.

— Съ указъ, № 883, отъ 12 Окт., разрешава се на француский подданикъ Бежие да отвори въ Софийский Окръгъ, съ особенъ контрактъ, единъ спиртенъ заводъ (фабрика за спиртъ). — Отъ контракта, обнародванъ при доклада за тоя указъ, се види, при другото, че г. Бержие ще плаща на правителството данѣкъ, колкото се плаща за спиртове, кога се внасятъ въ държавата; машинитѣ и другитѣ халати за завода ще влизатъ безъ мито; при урежданъето и презъ работенъето на завода, освенъ потребнитѣ майстори, другото, колкото хора сж нуждни, трѣбува да сж мѣстни жители (ерлийци).

— Съ окръжно, № 3971, отъ 13 Окт., до всичкитѣ сждилища отъ министерството за правосжденъето, споредъ отредбата отъ минист. за финансиитѣ, нареж да се да се сваля цената на чуждитѣ франкове за вземачката имъ въ хазната. Така, споредъ това свалянье, пендофранкътъ ще се ваема за 4 лева и 50 стотинки, двата франка — за 1 л. и 80 ст., една франкъ — за 90 ст. и 50-тѣ стотинки ще се взематъ по 45; папеки франкове никакъ не ще се приематъ. — Тая мѣрка се ввема, за да могатъ де се обератъ и да не се носятъ твърде чужди франкове, та да не става нужда прави-

телството да губи, кога нашитѣ сребърни пари дойдатъ и чуждитѣ трѣбува да се язѣблятъ.

— Министерството за вжтр. работи, съ окръжно № 1244, отъ 12 Окт., обявява, че, защото нѣкои хора се оплакувале отъ управническитѣ чиновници чакъ въ министерството, а оплакванъето имъ често било за нищо и никакво, но като отъ по-напредъ не се е знаѣло това въ министерството, працале сж се отъ него хора за да испитуватъ тия оплакувания, за което сж ставале голѣми равности; то това министерство разобажда, че ако нѣкой пакъ тѣй се оплаче за малка работа или за нищо и никакво, и дойде човекъ отъ министерството за нея, оплакувача ще му плати разноскитѣ за пжтувачъето, ще отговара споредъ закона и ще се глобява.

— Въ 77-й брой отъ „Държавенъ Вѣстникъ“ е обнародванъ поправенитѣ списѣкъ за кандидате зарадъ членове въ „държавний съветъ“, на които кандидате бройтъ вѣзлива до 63. — Вжтре не личатъ имената на многома, които трѣбуваше да бждатъ забелѣжени, като на пр. името на високопочитавий г. Климентъ Браницки, предишенъ министръ и ученъ, и това на г. Сукварова, бивалъ предѣвникъ на варненский апелат. сждъ, и др., а вписано е името на г. Дима В. Храновъ, като свършилъ висше земледѣлко училище въ Загребъ, кога ние знаемъ, че въ Загребъ таквось горньо училище нема и, че милостьта му е училъ просто земледѣлко училище въ Крижевацъ, градецъ ближень до Загребъ, и следователно нема право за кандидатъ за чл. въ „държ. съветъ“.

Отъ чужбина.

Ученицитѣ отъ голѣмата гимназия въ Бѣлградъ сж си съставиле дружество, съ име „Нада“ (надѣжда). Мѣрието на това дружество е: разпространенъе помежду себе си знания изъ всичкитѣ плодове отъ науката и материално подпомаганъе сиромашкитѣ сичлеко-

ве. Тъй-като срѣдствата на младото дружество „Нада“ едвамъ достигатъ за постиганье светата си помисль, защото сиромашнитѣ му членове биле много, а освенъ сръбскитѣ, желае да има и отъ „братскитѣ“ българи вѣстници, то моли ни да му прашама едно теченье отъ листа си даромъ.—Като съ голѣма драгостъ изпълвама молбата на това добросторно дружество, и като вѣрувама, че и на другитѣ наши събратъя не ще се посвиди да му подарятъ и тѣ по едно свое теченье, ние му отправяма сърдечниятъ си и искренъ поздравъ, съ братски пожелания добри сполуки и предници.

— Въ Босна се е дигнала завѣра срещу австрийското правителство. До „Нар. Ослободженъ“ телеграфиратъ отъ 2 окт., че него день, при селото Прибой, станала голѣма битка между възстанницитѣ и австрийската редовна войска и жандармитѣ; битката траѣла 4 часа.

— У Лондонъ, въ Гайдпаркъ, на 10 окт., се събралъ митингъ отъ 50,000 души, въ който английското правителство се ожидило за начинътъ на дѣйствиата му въ Ирландия.

— Отъ нова година въ Русия ще почнатъ се да издаватъ още нѣколко нови вѣстника и списания. Такива сж: „Свѣтъ“, (светлина), катадневенъ, на който годишната цѣна щѣла да бѣде само 4 рубли; катамесечни — „Журналъ русескихъ писателей“, „Вѣстникъ страхования“, „Вѣкъ“: тѣ щѣле да се издаватъ съ предварителна ценеура. Въ Тифлисъ дружеството за покровителство животнитѣ щѣло да зафаче издаванъето популярно катамесечно списанье, „Приятель на животнитѣ.“

— Мадритскитѣ (въ Испания) вѣстници наздраво обеждатъ тъкмежътъ за народно подписуванье съ описель за купуванъето Гибралтаръ. Единъ мадритски банкеринъ предлагалъ 5 милиона франки. Ако Англия откаже да отетжни Гибралтаръ, то сумитѣ, дето ще да се събератъ отъ народното подписуванье, ще се употрѣбятъ въ укрепенъе крайбрѣжнитѣ мѣста при проливътъ, какъто отъ къмъ Африка, така и въ Испания.

— *Съвещанъето* отъ опитни людье въ Петербургъ, което обежда питанъето за смаленъе пиянството, за преселванъето и други още, отсекло никакъ да се не дава на Талмудиститѣ Еврее да продаватъ на дребно питьета по градищата, градовцетѣ и селата.

— У Германия въ изборитѣ за народното събрание спечелиле либералитѣ и напредницитѣ, които сж противници на бисмарковското управляванье; консерваторитѣ получили пълно поражение.

— Народний и черковний съборъ на австрийскитѣ Сърби щѣлъ да стане въ Карловци, на 27 т. м.; на 28 щѣлъ да се избере новий сръбеки карловачки патриархъ.

— Въ „Порядокъ“ намѣрихми описанье много чудното учебно намѣруванье на единъ малкъ градецъ въ Русия. Градеца е Череповецъ (Новгородска Губерния), който има всичкото 4000 жители, — горе-долу, колкото въ нашата Горня Орѣховица. Въ него сега има пълно реално училище, съ допълнително машинско-занаятчийско (механико-техническо) отдѣленье, женска седморазредна гимназия, учителека семинария и пригответелно училище при нея, занаятчийско училище, триразредно градеко училище и най-подиръ нурийска школа. За тия школи губернекото земство дава 3,080 рубли, окръжното — 1400 и градътъ — 14,956 рубли. Освенъ тия училища, за тая година се отваря селско-стопанска школа за 80—100 души; за училището е веке построено хубаво камънно зданье, купени сж и стотина дьвонюма земя за бѣднитѣ занятия на ученицитѣ. Въ Череповецъ има две книжници (библиотеки), една книжарница и две печатници. — Всичкитѣ тия въ градецъ сж 4000 души жители и съ градеки приходъ едва 34,000 рубли. Наистинна грамаденъ успехъ и угледъ за насъ.

ПОЛИТИЧЕСКА ХРОНИКА.

За сигурно се има, че Гамбета ще бѣде пръвъ министръ въ Франция.

— Съ отредба отъ минист. съвѣтъ, подъ предѣдничеството на князь Милана сръбскій митрополитъ, г. Михаилъ, се сваля отъ митрополитството. Правителството направило претърсуванье въ домътъ му и запечатало преписката на митрополита съ княза Галичица, съ уредникътъ на „С. Петербургскіе Вѣдомости“, Г. Комарова, съ професоръ Майкова, г. Аксакова и съ генер. Черняева, и конфискувало протоколитъ на презденешний епископски синодъ, въ който се заключава протестътъ срещу турванъето давнини връхъ духовенството. Привремененъ управителъ на митрополията билъ назначенъ неготинскій епископъ, г. Моисей.

— Сръбското правителство конфискувало вѣстникъ „Радникъ“, защото заговорилъ за срещу-династическитѣ интриги, въ които имало смѣсени и много горни сръбски чиновници. Зарадъ това, князь Миланъ свигълъ министерски съветъ.

— Презъ миналий мѣсець Октомврия, Америка празнува своята стогодишнина отъ освобожденъето си изподъ Англия. При заключенъе празника предѣдникътъ г. Арчеръ, заповѣдалъ да се даде честь (салутира) на английското знаме съ гърменъе изъ войнишкитѣ и флотекитѣ тонове. Въ заповѣдта за това е казано, че тая честь ще послужи за доказателство приятелскитѣ относки на Англия къмъ Съюзътъ и за увѣренность въ туй, че тая дружба и миръ между дветѣ страни ще се поддържи още цѣли векове.

— Българекій дипломатски агентъ въ Цариградъ, г. Балабановъ, извѣтилъ Портата, че нашето правителство не се решава да назначи свой човекъ въ комисията за руссе-варненската желѣзница, като има предъ видъ, че на българекійтъ човекъ, по необходимость ще дойде редъ да встжли въ сношенъе съ Портата, правителството желае, щото отпонапредъ да се откъсене питанъето за начинътъ на властнитѣ сношения между България и Турция. Г. Балабановъ, като иска по-нататъшни изставления отъ правителството, искава предположенъе, че Портата нема

намѣренъе да дава отъветъ на подирнята му нота, въ която той си изискува правдина, като представникъ на Бълг. Княжество, да има прави сношения съ турскій министръ за външнитѣ работи.

— Говорятъ, че русекій дипломатски агентинъ въ София, г. Хитрово, който ужъ по отпускъ замина за въ Руссия. щѣлъ да бжде замѣтенъ, зарадъ „твърдѣ личната игранка“, що е игралъ презъ последнията промѣна въ България.

— Въ Египетъ се страхуватъ отъ нови бжркотии. Народната страна, която желае да се освободи отъ чуждоземното влияние, иска незабавното уголъмненъе войската. Европекитѣ дипломати всекакъ противодѣйствуватъ на това. Народната страна е въ голѣмо вълнуванъе.

— Чуе се, какво лордъ Гранвилъ си давалъ оставката отъ министерството за външнитѣ работи въ Англия, по причина на болестъ, и неговото мѣсто щѣло да се валови отъ лордъ Дерби, който презъ Биконсфилдовото време се отдѣли отъ консервативната страна.

— Италия се присѣдинява къмъ съюзътъ на Германия съ Австрия подъ тия условия: неи се обезгриква цѣлостта на землицето и завардванъе отъ тия две държави, ако Франция, потъгиче интереситѣ ѝ въ Африка; отъ своя страна Италия не ще протестува срещу занеманъето Солунъ отъ Австрия и въобще срещу разширенъето тая държава въ Истокъ. Всичкото това е отсечено въ съвещанъето на италийскитѣ министри съ австрийскій минист. за външнитѣ работи.

— Ромжнското правителство пратило въ София представника си въ Атина, за преговори съ българек. правит. зарадъ *Дунавското питанъе*. Братияновий кабинетъ отдавна залѣга да разположи Сърбия и България въ полза своитѣ взгляди за това питанъе. *Въ София още се страхуватъ отъ недоволството на Австрия*, въ случай на какво-и-да-било сговарванъе съ Влашко.

— Турекото правителство отворило пратеничество и въ Мадритъ, у Испания. За пра-

тенникъ е назначенъ бившии турски тагъвъ въ Бѣлградъ, Серметъ ефенди. Французитѣ се безпокоятъ, че съ това Турция има омисль да свади Испания съ Франция, като интересува първата въ африканскитѣ работи.

— Въ Бѣлградъ имаше министерска криза; тя се потъкми, като Пирочанецъ, министерскій предсѣдникъ вве министерството за външнитѣ работи, Радовичъ — за правосъдъето и Миятовитъ, на когото князь Миланъ не приелъ оставката, си остана министръ за финанцитѣ.

ЖАЛБА.

Не пейте ми, ви моля,
Тропари и псалми.
За друго имамъ воля —
Корема ми гърми.

Закони ми не трѣбать, —
Законътъ ми е Богъ;
А тѣсъ закони грабятъ,
Пжкъ нищъ съмъ ѿ убогъ.

Не искамъ главатарии —
И аве съмъ човекъ;
Не рачи господари
Тосъ днешни славенъ векъ.

А дайте на сърдце ми
Свободно да тупти,
Умътъ ми вее да дреми
Неможе да търпи.

Охъ, дайте ми свобода,
Па дайте ми и хлѣбъ;
Неща вечъ тѣѿ да ходя,
Измжченъ и кат' слѣпъ.

Джемсъ Авраамъ Гарфилдъ.

(Животоописание.)

(Продължене отъ 5 бр. и свършекъ).

Въ бойтъ на севернитѣ Американци съ южнитѣ, Джемсъ Гарфилдъ, съ юначеството и съ своята прониквателность, доби военна слава. Веднажъ коньтъ подъ него е билъ

раняванъ, а той билъ спасенъ. За своитѣ сполуки, които той е ималъ като пълководецъ, назначенъ е билъ началникъ на щаба и по-подире — командиръ на цѣль корпусъ, съ чинъ генераль лейтенантъ.

При всичнитѣ тия блестящи сполуки, по съветътъ на предсѣдника Линколна, на сѣщинската военна служба Гарфилдова би туренъ край. Щатътъ Охайо го избралъ за свой представникъ въ конгресътъ, който трѣбуваше да се събере презъ Декември 1863 год. Гарфилдъ приелъ това избранье съ надѣжда, че бойтъ ще се свърше до него време. Но тѣѿ като тая надѣжда се не сбъднала, то на Гарфилда дошло да избира между конгресътъ и войската. Личнитѣ му интересъ го подбуждалъ да продължава толко съ блестящо зафанатото си военно поприще; но Линколнъ, който високо ценѣше политическитѣ дарби на Гарфилда, налѣгалъ щото онъ да залови мѣстото въ конгреса, дето тѣѿ ежко можѣлъ да покровителствува интереситѣ на войската, тѣѿ-като повечето отъ тогашнитѣ членове отъ законодавното събрание зле знаели военнитѣ работи. По тоя начинъ, Гарфилдъ, влѣзълъ въ конгреса, въ който и остана до избираньето го за предсѣдникъ.

При встъпуваньето си въ народи. събрание (палатата), Гарфилда станалъ душа на нарочнитѣ воененъ отборъ, надъ който той бѣше предсѣдникъ. Въ 1869 год., онъ бѣ избранъ предсѣдникъ надъ нарочний отборъ, задачата на когото бѣше, да докара въ редъ държавнитѣ финанции, разстроени отъ войната. Като противникъ на тия, що били кѣмъ страната на мисльта за държавно банкруство (мюхлюзлюкъ), той изказува блестящи речи за финансцитѣ питання, които направиле много шумъ. Брайтъ и Гластонъ, по тоя поводъ, му писале поздравителни писма.

Като говорникъ (ораторъ), Гарфилдъ немаше равнитѣ си. Въ свободното си време, той се занимавалъ съ адвокатство и неговитѣ защитни речи се отличавале съ блескъ и остроумье. Освенъ това, по нѣкога той продължавалъ и да чете уроци (лекции) въ университетата, изказува въ проповеди изъ черквитѣ на Методиститѣ, говорѣлъ въ митингитѣ,

смѣсялъ се въ писанъето вѣстници и списания.

Кога, миналата година, трѣбуваше да станатъ изборитѣ за преемникъ на председника Гайса, то Гарфильдъ е билъ единъ отъ 756-тъхъ члена изъ народното събрание въ Чикаго, заседанията на което ставаха предъ 150.000 души. Кандидати за председничество били турени Грантъ, Бленъ и Шершенъ (сегниитъ — отъ Гарфильда). Ни единъ отъ тия тримата кандидате не е могълъ да добие мнозина, манаръ речта, изказана отъ Гарфильда въ полза кандидатурата на Шершана, е да направила на слушателитѣ силно втѣляване. Преирнитѣ се продължавале въ теченьето на много дни. Всѣки пѣтъ, колчимъ Гарфильдъ излизалъ на говорницата (трибуната), въцарявало се е почетливо млчанье. Ставало е все по-ясно, че именно той се ползува съ най-силното влияние. Отъ вси страна, до нар. събрание идбле писма и телеграми съ предложениа да се избере Гарфильдъ за кандидатинъ. Това желанье било изпълнено, и — на станалитѣ въ 4 Ноември, същи избори, Авраамъ Гарфильдъ биде избранъ за председникъ на Съединенитѣ Държави.

За зла честь, нѣ дълго време той се е ползувалъ съ власть; той живѣлъ въ Бѣлата Кѣща токо четире месеца.

Авраамъ Гадфильдъ бѣше човекъ съ висока рѣстъ, вирокоплецъ, съ необикновенно яно тѣлосложенье, съ голѣма глава и съ високо чело. Живото му, хубаво и изказливо лице, съ едри черти, бѣше обраснато съ гжста, напжстрена, брада. Личността ту биде, до най-голѣма степенъ, обичлива. Като билъ още шестнадесетгодишенъ ученикъ, той се запозналъ съ Луcreция Рудолфъ, обичналъ прехубавата, смирена девойка, на която той давалъ уроци; следъ свършване ученъето си, той се оженилъ за нея. Гарфильдъ оставя четирма сина и една дѣщеря. Майка му е още жива. Дору и на смъртнийтъ одъръ председника се погрижилъ да и умири съ писмо, въ което той, между другото пишѣше: „Не вѣрувайте, драга майко, на това що пишатъ за здравъето ми изъ вѣстницитѣ. азъ се осещамъ добре, ранитѣ зарастятъ;

само съмъ малко слабъ. Но това скоро ще мине“.

НОВИ КНИГИ.

ЕСТЕСТВЕННА ИСТОРИЯ. Часть първа **ЗООЛОГИЯ**, продълженіе на тая часть слѣдъ издаденото ни съчиненіе, чело-вѣкъ въ сравненіе съ животнитѣ. Отъ Васили Х. Стояновъ-Беронъ, дръ медицина и хирургій, Русчукъ, печатница на Н. К. Жейнова. 1880. Цѣна 6 лева. — Тоя капиталенъ трудъ на г. В. Х. Стояновъ Беронъ стои по-високо отъ всѣка наша препорѣжа.

— **СЪКРАТЕНО БОГОСЛОВІЕ**, което съдържа доказателствата, ученіята, нравственыйтъ законъ, и учреденіята на християнската вѣра, назначено за проповѣдници, Богословски ученици, и Библейски класове. Отъ прѣв. Амосъ Бинней. Превелъ отъ Англійскы С. Томовъ. Руссе, печатница на Н. К. Жейновъ. 1881. — Потрѣбна за тия, за които е назначена и полезна за всѣки християнинъ.

— **НАСТАВЛЕНИЕ** за изучаването на стрѣлбата, съ 26 фигури, утвърдено и прието въ Русската Армия. Първа часть. Най-ново издание на Русский языкъ — 1881 год. Превелъ отъ русски и издалъ Подпоручикъ В. Кутинчевъ. Русчукъ, печатницата на Н. К. Жейнова. 1881. Цѣна 2 лева и 50 стотинки. — Знанъето да се употрѣбва пушката е нужно за всинца ни, като що всѣки трубува да бѣде войникъ, кога дойде редъ да пазимъ своята свобода, честъта и огнището си. Отъ преведената отъ г. Кутинчева книга, много таквосо знание може да се спечели; по-вече, че издателя ѝ се погрижилъ, за по-добро обесненъе да нареди и доста таблици въ нея. Цѣната ѝ сравнително доста малка. — Ние препорѣжували «Наставленъето за изучаванье стрѣлбата» на всѣки Българинъ, и въ войничнитѣ редове и вънъ тѣхъ.

— **За телесното и душевното ВЪСПИТАНИЕ НА ЧЕЛОВѢКА.** Издава Йорданъ С. Наумовъ. Книшка първа — цѣна 30 стотинки. София, книгопечатница на Я. С. Ковачевъ. 1881. — Тая книжка напълно отговара на името си: учи, съ единъ сладъкъ и разумливъ языкъ, какъ да си пазимъ здравъето — най-скжпоценното нѣщо за човека. Трѣбува ли подиръ туй много да се говори за да се разбере, какво тя струва? Ние съвѣимъ, че всѣки ще пожелае за 60 пари да прочете тая твърде полезна книжка.

— **ЗДРАВЕЦЪ**, списанье за забавление и наука на българската младежъ. Излиза въ София, веднажъ презъ месеца; за година струва една рубла — Съ малката месечна «Зорница» и това списанийце, на язика ни ставатъ две списания назначени за младежта. Какъто «Зорница», тжй и «Здравецъ» съдържатъ хубави разказчета и расправки, нагласени тъкмо като за млади момчета и девойчета — за тѣхното умствено и нравствено напредване. Дано, като вѣруваме, да бжде истина, че всѣки баща и всѣки младежъ който е на печалба, ще знае да се възползува отъ залѣганъето и на списувачитѣ на «Здравецъ» да спомогнатъ за добритѣ преднини на нашата младежъ.

ВСѢ КАКВО.

Плаващи вѣстникъ. Единъ грамаденъ вапоръ постоянно плава по реката Миссисипи, въ Америка, между Мемфисъ и Новий Орлеанъ, и като се спира изъ по-забелѣжителнитѣ градове и паланки, събира всичитѣ новини, които може да интересуватъ крайбрѣжнитѣ жители, та ги печата въ вѣстникъ. За туй нѣщо вжтре у вапора сж направени нарочни помѣщения за редакцията и разпращанъето, има се грамадна печатница, дору и конюшници за конетѣ, които сж неизбѣжни за преносачитѣ новини, за обикаланъето имъ по околноститѣ.

— Въ Света Гора помежду светитѣ калугери избухнали междуособни сбивания за финансови неговори между мѣнастиритѣ. Въ Цариградъ се боятъ да не би тая караница между калугеритѣ да вземе политическо свойство. Бройнитѣ сили на двата тия враждебни лагеря се дѣлятъ така: отъ една страна гръцкитѣ мѣнастири, които иматъ 8000 калугери, отъ друга — славянскитѣ, като иматъ 2700 калугери, и влашкитѣ — 300 или 400 братия.

— На 11 Октомврия, въ Карлеруе скоропостижно умрѣлъ професоръ Блаунчи, най-славний юристъ отъ новото време. Той е роденъ въ 1808 год.

— Хамбургекото правителство е удобрило една нова голѣма парична лотария, билетитѣ на която се продаватъ по цѣлий

свѣтъ. Това правителство най-имотно отъ всичкитѣ германски държави, е гарантирало съ всичкитѣ си държавни фондове точното изплащанье печалбитѣ и отговаря за тая лотария, тжй като тя е най-сигурна. — Продаване билетитѣ за нея е предадено на банкерската кжща Ивентелъ и С-іе въ Хамбургъ, която обявява въ днешний брой отъ нашия вѣстникъ. Всѣки, който желае да си купи билетъ за тая лотария, трѣбува да се отнася направо до главното бюро за лотарията — Ивенталъ и С-іе въ Хамбургъ (Германия).

ПОДАРКИ.

Г. Георги Байдановъ, учителъ, въ Свищовъ, подарява едно годишно теченье отъ в. „Братство“ за гимназията въ Стара-Загора.

Г. Стефанъ Данчовичъ, въ Олтеница (у Влашко), подарява, сжщо, едно годишно теченье за девическото училище въ Сопотъ.

Отъ управничеството

Най-предумливо молимъ за пръвъ, а дано бжде, и за сетенъ пжтъ многото ония свои почитани приятели—настоятѣйници и спомощници, които не ни сж още платиле, да побжрзатъ съ изпращанье предплатата за листоветѣ, що сж ни поржчале да имъ изпроваждами. Ние немами до сущъ никакво богатство за да харчимъ за вѣстника и едничкий изворъ за неговото поддържанье е предплатата отъ спомощницитѣ.

ИЗВЪСТИЯ.

Отъ Телеграфо-Пощенското Управление.

ИЗВЪСТИЕ.

№ 5823.

Управленъето телеграфитѣ и пощитѣ има честь да извѣсти почитаемата публика, че международната конвенция за размѣненията на пощенски коллети безъ обявена цѣнность, подписана отъ българскитѣ делегати въ Парижъ, на 3-й Ноемврий 1880 год. н. с., влѣзе въ дѣйствието отъ 19 текущия Септемврия (1 Октомвр. н. с.)

Пощенски коллети безъ обявена цѣнность се приематъ въ всичкитѣ телеграфо-пощенски станции въ Княжеството съ назначенъе, какъто за мѣстности вжтре въ държавата, въ които има такива станции, тжй сжщо и за участвуящитѣ въ тая конвенция държави а именно: Германия, Австро-Унгария, включително, писалищата й въ Турция, Белгия, Дания, Египетъ, Франция, Италия, Люксембургъ, Черна-Гора, Холандия, Ромжния, Сърбия, Швеция, Норвегия и Швейцария.

За да се приеме за изпращанъе, пощенския коллетъ не трѣбва да бжде по дълъгъ отъ 60 сантиметра. Освенъ това, величината на всѣки пощенски коллетъ е ограничена на 20 кубически дециметра и тѣжината му на 3 килограма (2 оки и 136 драма).

Не се приематъ за пренасянъе коллети съдържающа вещества, които можатъ да се подпалятъ, пръенатъ и въобще опасни предмѣти.

Всѣкий коллетъ за да бжде приетъ за пренасянъе трѣбва:

1-во. Да носи точния адресъ на получателя;

2-ро. Да бжде добре обвитъ и затворенъ, за да може да се опази вложенъето. Превързванъето трѣбва да бжде такъвось, щото да бжде невъзможно да се досѣгне до вложенъето безъ да осгане явенъ знакъ отъ престжпленьето.

3-то. Да бжде запечатанъ съ воскъкъ, олово или друго ерѣдство, връхъ които

да е отпечатанъ печата или особната марка на подателя.

4-то. Ако е назначенъ за въ странство да бжде придруженъ съ изискуемото се количество митарственни декларации.

Бланкове за съставянъе тия декларации се доставятъ на публиката въ пощенскитѣ писалища.

Таксата за всѣки пощенски коллетъ, назначенъ за вжтрѣ въ държавата е отъ 85 стотинки, които се предплащатъ отъ подателя.

Таксата за коллетитѣ, назначени за въ странство се взема съгласно международната тарифа, тоже отъ подателя.

Коллетитѣ, които пристигватъ отъ странство, по причина на митарственнитѣ формалности, се предаватъ на получателитѣ въ станцията, а вжтрешнитѣ коллети се предаватъ на получателитѣ въ жилището имъ, срещу заплащанъе на едно право отъ 25 стотинки, освенъ въ случаитѣ, когато получателя пожелае да си ги получи въ писалището.

София 30 Септемврий 1881.

Исп. на телеграфитѣ и пощитѣ: Р. Ивановъ.

Секретаръ: Н. Бацаровъ.

A V I S.

№ 5823.

L' administration des Télégraphes et des Postes a l' honneur d' informer l' honorable public que la convention pour l' échange de petits colis sans déclaration de valeur signée par les délégués bulgares à Paris le 3 novembre 1880 est mise en execution à partir du 19 septembre courant (1-er octobre n. s.)

Des colis postaux sans déclaration de valeur peuvent être reçus dans tous les bureaux de poste de la principauté à destination des localités dans l' intérieur du pays desservies par un bureau de poste et poure les Etats signataires de la convention du 3 novembre 1880 savoir: l' Allemagne, l' Autriche-Hongrie (inclusivement ses bureaux en Turquie), la

Belgique, le Danemark, l' Egypte, la France, l' Italie, le Luxembourg, le Montenegro, les Pays Bas, la Roumanie, la Serbie, la Suède et Norvège, et la Suisse.

Pour être admis au transport les colis postaux ne peuvent avoir aucune dimension supérieure à 60 centimètres. Leur volume est, en outre limité à 20 décimètres cubes et leur poids à trois kilogrammes.

Sont exclus du transport les colis contenant des matières explosibles et inflammables et, en général, les articles dangereux.

Pour être admis au transport tout colis doit:

1-о Porter l' adresse exacte du destinataire:

2-о Être bien emballé et fermé de manière à préserver le contenu. L' emballage doit être tel qu'il soit impossible de porter atteinte au contenu sans laisser une trace apparente de violation:

Être scellé par un cachet à la cire, par un plomb ou par un autre moyen, avec empreint ou marque spécial de l' expéditeur.

Les colis postaux provenant de l' Etranger, en raison des formalités de douane, sont remis aux destinataires dans le bureau de poste; les colis provenant de l' Intérieur sont portés à domicile contre paiement d' un droit fixe de 25 centimes, sauf les cas où le destinataire voudrait les recevoir au bureau.

Sofia, 30 septembre 1881

L' Inspecteur des Télégr. et des Postes:
R. IVANOFF.

(2—2—3) Le Secrétaire: Batzaroff.

500,000 франка

печалба.

На такава голяма сума възлиза въ честитъ случай главната печалба отъ паричната лотария, подобрена отъ хамбургското правителство, което отговаря съ всичкитъ съкровищни фондове за точното изплащане на печалбитъ. Всич-

кото тая лотария съдържа въ себе 50,800 печалби въ сума отъ 11,015,425 франка, които се тъглятъ въ седемъ отдѣления. Денъ за наченване на тъглянията е официално означенъ; тъглянията следуватъ на бързо едно подиръ друго. Поржкитъ за първото тъгляне ще приематъ най-късно до:

30 тий Ноемврия т. г. по новъ

или

18-ий Ноемврий т. г. по стар. кален.

Най-значителна печалба, която въ честитъ случай може да се спечели, възлиза —магто е горе напомнимо—500,000 франка; освенъ това тая лотария дава и следнитъ печалби по: 312, 500, 187,500, 125,000, 75,000, 62,000 франка, и по-много печалби по: 50,000, 37,500, 31,250, 25,000, 18,750, 12,500, 10,000, 7,500, 6,250, 5,000, 3,750, 2,500, 1,875, 1,500, 1,250, 625, 365, 262, 250, 187, 172, 155, 125 и пр. и пр. фран.

Най-малката печалба възлиза на 25 франка. Всичкото тая лотария дава 50,800 печалби въ сума:

11,015,425 франка

Заедно съ поржката трѣбува да се изпраща и цената за билетитъ, която е официално означена и възлиза за всичкитъ тъгляния, отъ първото отдѣлене, по 7, 50 франка за единъ цѣль оригиналенъ билетъ, 3, 75 франка за единъ половинъ оригиналенъ билетъ и 1,90 фр. за единъ четвъртъ оригиналенъ билетъ. Всичкитъ билети сѫ оригинални, снабдени съ държавний гербъ. Ние приемамъ банкосети отъ всичкитъ държави, австрийски, руски, германски, английски и пр., но за тъчното изравнене на стойността ще приемаме и пощенски марки отъ България, до 1 франкъ. Тукатъ следъ приемането на поржката и цената за билетитъ, ние пращаме тия билети, въ затворено писмо, направо до поржвачтъ съ пощата. Съ билети пращамъ безплатно официаленъ програмъ отъ всичкитъ тъгляния и незабавно подиръ всѣко тъгляне до всичкитъ притежатели на билети пращамъ официалната листа за тъглянето. Спечелената сума тукатъ се изпровжда подъ правителствена контрола. Изплащанията на печалбитъ извършуватъ ние въ злато и на оновъ мѣсто, дото живѣе притежателятъ на печалбитъ; ние имаме сношения съ всичкитъ главни мѣста, по цѣла България.

Нашето бюро съществува по-вече отъ сто години, и не ще трѣбува да се напомнимъ, че то съ точностъ и незабавно ще да извършува всичкитъ поржчки. Поржкитъ се изпращатъ направо до нашето бюро.

JSENTHAL & Cie
Главното бюро за лотария.
HAMBURG.

Цѣната на билетитъ:

Единъ цѣль бил.: 7,50 фр. т. е. 3¹/₂ австр. фл., или 3 руск. рубл.

Единъ полов. бил.: 3,75 фр. т. е. 1¹/₂ австр. фл., или 1¹/₂ руск. рубл.

Единъ четвъртъ бил.: 1,90 фр. т. е. 90 австр. крц. или 75 руск. копейк.

Писмата помежду България и Хамбургъ пристигватъ за 150 часа. Ние кореспондираме на български и на всичкитъ европейски язици.